

ERHVERVSJURA

BALANCEGANG PÅ FACEBOOK

SOCIALE MEDIER: Man kan dele stort og småt med vennerne på Facebook og de andre sociale medier på internettet. Og man kan blive stillet til ansvar for de informationer og holdninger, man viderebringer.

LARS BO LANGSTED
professor, Juridisk Institut,
Aalborg Universitet

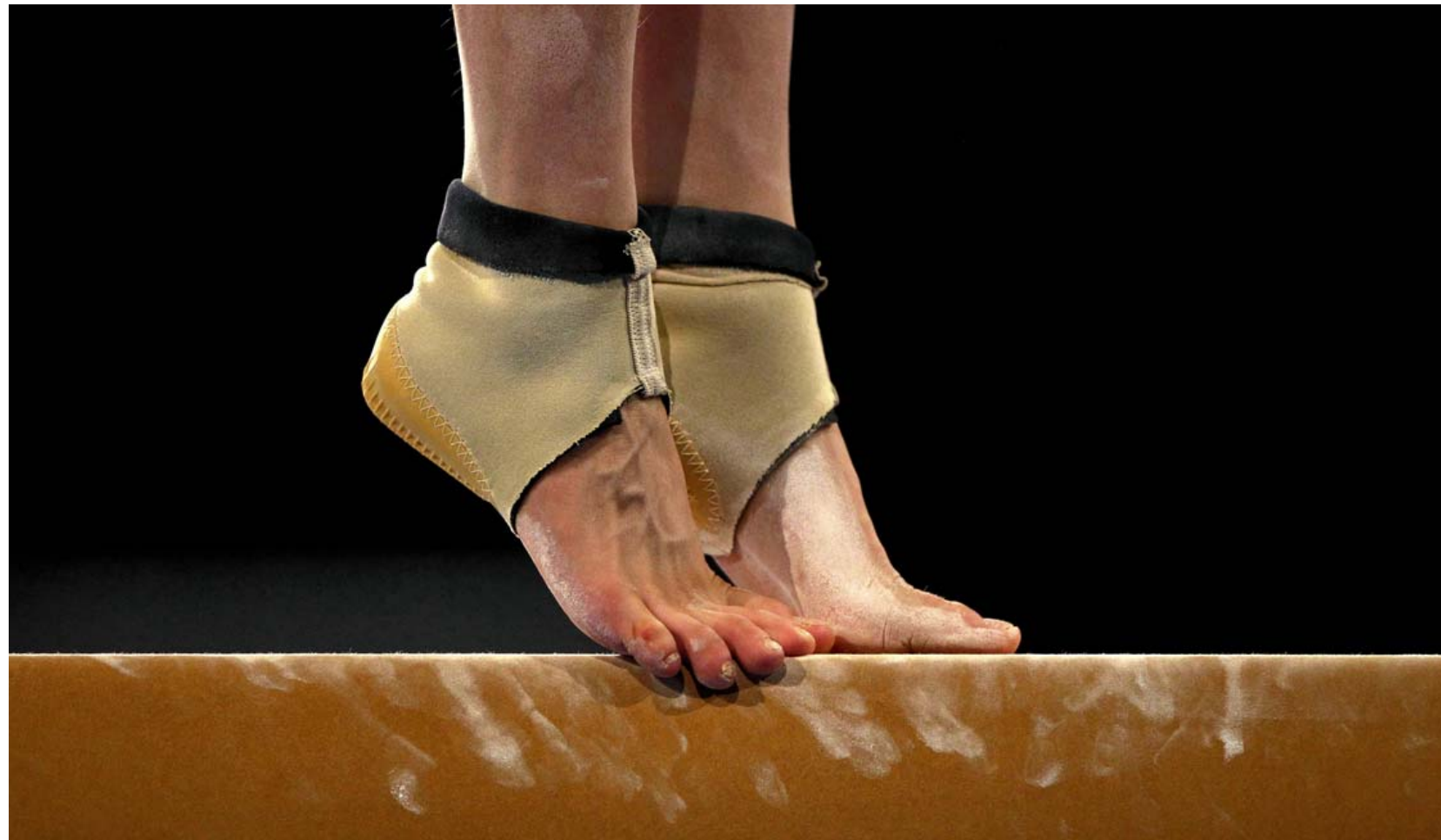
Internettet er et fantastisk "sted". Altid ved hånden, altid klar til at forsyne en med oplysninger, og altid klar til at sprede ens egne budskaber, meninger og ligegyldigheder. På sociale medier som Facebook og LinkedIn har man lynhurtigt 2-300 »læsere«, der kan læse om ens mælkebøtter i haven, om at man netop har skændtes med sin kone, eller om at ens chef er det dumme svin, der kan gå på Jorden.

Hvis det, man skriver, er tilstrækkelig dumt, interessant eller begavet, er der helt sikkert blandt de 2-300 "venner" nogle, der er parate til at viderebringe det, man har skrevet – måske endda til den, man lige i sin frustration har skrevet om eller (hvis man er "interessant" nok) til pressen. Det kan selvfølgelig også være, at man selv henvender sig til alle og ikke bare til vennerne.

Det er vel rigtigt, at grænserne for hvornår noget er privat, er under flytning – eller måske er det snarere sådan, at de fora, hvor man siger noget, der er privat, er i bevægelse. Hvad der måske ville være "vildt pinligt" at få omtalt i sin skoleklasse eller for sine forældre, er pludselig "vildt sejt", hvis man selv omtaler det i en fjersynsudsendelse eller på internettet.

I takt med at "selvrealisationen" breder sig, er der nogle, der fristes til at tro, at enhver strøtanke eller ophidselse, de selv måtte have, er tilsvarende interessant for andre, og hvad er så lettere end at bruge et socialt medie til at "få luft" eller dele sin glæde/frustration med andre.

Denne tendens til fortrolighed på de sociale medier underbygges af, at de samtidig forekommer meget private. Man sidder typisk i sit eget hjem, og man er måske i gang med at kommunikere med nogle få venner ad gan-

At balancere på internettets sociale fora kræver indimellem, at man holder tungen lige i munden. Eller endda munden lukket. Arkivfoto: Michael Sohn

gen, så man faktisk skaber et tryk "rum", hvor man føler, at man sidder og hygger sig med nogle få, gode venner. Men intet kunne være mere forkert.

Sidste år blev en pige dømt for på et gruppechatrum på Facebook om en navngiven politiker at have skrevet: »Helle for at skyde hende« og »lad mig skyde den klamme rynkefjædede gamle kælling en gang for alle!«

Hun forklarede i retten, at det var »ret tilfældigt«, at hun gik ind på den pågældende gruppe. Hun tænkte ikke på, om der mon var nogen fra den pågældendes parti, der ville kigge med.

Hun havde bare »en dårlig dag« efter bruddet med kæresten og det forhold, at hendes lejlighed var gået på tvangsauktion. Man kan sagtens sætte sig ind i, at humør-

ret er skidt og den selvkritiske sans ikke koblet til sådan en dag, hvor alting bare er noget møg. For 10 år siden ville hun være gået hjem og have skældt ud på verden, kæresten og måske en politiker eller to, men de eneste tilhørende ville have været katten, forældrene og måske en god ven eller slægtning.

Alle sammen nogle, der ville forstå baggrunden for hadet til verden og ikke nære nogen form for ønske om at viderebringe udtalelserne til andre.

I dag kaster man sig hen til computeren, åbner vinduet og råber sin frustration ud til hele verden. Psykologien er den samme, og juraen er den samme – og det sidste kan give alvorlige problemer. I tilfældet med pigen med den dårlige dag kostede det hende 20 dages betinget fængsel. Ud over at kunne udgøre forskellen mellem strafrit og strafbart vil det kunne være skærpende for en eventuel strafudmåling, at man ikke blot har udtalt sig, men ligefrem har gjort det på internettet, hvor skadevirkningerne typisk er langt større, fordi udbredelsen er større.

I det seneste nummer af bladet Advokaten skriver advokat Mads Krarup fra firmaet Bech-Bruun om grænserne for, hvad medarbejdere kan skrive om deres arbejdsgivere på de sociale medier.

Han nævner bl.a. en faglig

voldgiftskendelse, hvor en medarbejder i et vagtfirma på sin væg på Facebook havde skrevet: »overvejet at sige FUCK det hele og lade dem vinde deres hetz i første omgang«.

På et spørgsmål om, hvor hun holdt vagt, skrev hun: »ikke helt ingenting, vist ca. al strømforsyning til hele Danmark ...«. »Slut grænsen er nået, og der er erklæret krig« o.s.v.

Hun blev efterfølgende bortvist, dels under henvisning til at hun havde brudt sin tavshedspligt, dels sin loyalitetsforpligtelse over for virksomheden.

Opmanden afviste, at der konkret var tale om brud på tavshedspligten, og da hun skulle vurdere de øvrige ytringer, skrev hun om Facebook som medie bl.a.: »Det må ved vurderingen af disse bemærkninger på Facebook tages i betragtning på den ene side, at brugere af Facebook anvender et sprog, der nærmer sig samtaleformen og for udenforstående kan virke mere stødende end tiltænkt og opfattet af brugerne, og på den anden side, at selv om der var tale om et lukket forum, hvortil kun de (af den ansatte) accepterede venner havde adgang, så vidste hun, at nogle af disse venner var ansat i vagtbranchen hos (vagtsselskabets) kunder, samarbejdspartnere og konkurrenter, der potentielt

kunne have en interesse i at anvende oplysningerne på hendes Facebook til skade for (vagtsselskabet).«

Derfor fandt opmanden i den konkrete sag, at der var tale om misligholdelse af ansættelsesforholdet – men ikke en så væsentlig misligholdelse, at der kunne ske bortvisning.

De fleste af de sager der ender i en retlig konflikt vedrører ansatte, der – ofte i frustration – har skrevet noget mere eller mindre gennemtænkt om arbejdsgiveren. Det gælder imidlertid også om »skriverier« om andre ansatte, eller – værre endnu – arbejdsgiverens/chefens udgydelser om de ansatte, at disse naturligvis kan være af en sådan karakter, at de er i strid med loven, og de vil under alle omstændigheder kunne forårsage et særdeles dårligt arbejdsmiljø.

Det netop overståede karneval i Aalborg viste en anden side af Facebooks "farlige" egenskaber. Her havde en ung mand via Facebook tilsyneladende været med til at arrangere en stor komsammen på et offentligt areal i Aalborg Kommune, og da festen var forbi, måtte kommunen fjerne 1.800 kg affald og overvejer nu at sende en regning for oprydning på 20.000 kr. til den unge mand.

Igen forårsages problemet af mængden af "læsere" af ens budskab. Havde han sagt

til fem af sine venner: »kom, lad os hænge ud nede i parken i anledning af karnevallet« var der næppe nogen, der havde overvejet også at lade ham hænge på regningen for vennernes eventuelle svineri – og slet ikke for de øvrige parkgæsters ditto. Men fordi han skriver om sin – sikkert udmærkede – idé på Facebook, så han inspirerer ikke 10 men 1.000 mennesker, risikerer han pludselig at få præsenteret en regning for oprydningen.

Om han rent faktisk ender med at skulle betale for oprydningen er straks langt mere tvivlsomt – man får således næppe noget "arrangøransvar", fordi man offentligt opfordrer folk til at indfinde sig på et andet offentligt sted, og der skal ganske meget til at gennembryde det gode princip om, at det er »forureneren, der betaler« – altså de personer, der selv har kastet affaldet fra sig.

På den anden side er retspraksis ikke ligefrem fyldt med eksempler på sådanne sager, og i enhver sag er der den bekendte "procesrisiko".

Bekendtgørelser

Licitationer

Undervisningsministeriet og Kirkeministeriet

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Udbud af kantineservice

Se mere på www.udbudsvisen.dk og www.d-s-r.dk
Ansøgningsfrist 30. juni 2011 kl. 14.00

HOVEDPUNKTER

■ Grænserne for, hvornår noget opfattes som privat, bevæger sig.

■ Derfor er det vigtigt at erindre, at man ikke kan til-lade sig alt på internettet.